

УДК 338.48:640.4

А-43

Рекомендовано до друку Науково-методичною радою Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет» (протокол від 19.02.2026 протокол № 8).

А-43 Актуальні проблеми розвитку доступного туризму та гостинності в Україні: матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпро, 18 грудня 2025 р.). Дніпро : ВВПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2025. 153 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку доступного туризму та гостинності в Україні» (18.12.2025), у роботі якої взяли участь здобувачі вищої освіти закладів вищої освіти України.

Матеріали науково-практичної конференції надруковані в авторській редакції.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

докт. юрид. наук, проф. **Олег КИРИЧЕНКО** (голова); док. ек. наук, проф. **Ігор САЗОНЕЦЬ** (заст. голови); **Андрій МІРОШНИК** (секретар); канд. юр. наук **Сергій ДУБОВ**; док. ек. наук, проф. **Володимир ДЖИНДЖОЯН**; док. ек. наук, проф. **Ольга САЗОНЕЦЬ**; канд. юр. наук, доц. **Тетяна ЛЕЖНЄВА**.

© ВВПЗ ДГУ, 2025

© Автори, 2025

Булан Р.К. ЧИННИКИ БЕЗБАР'ЄРНОСТІ У РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ.....	134
Литюк А.В. БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ У РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ.....	137
Матощенко В.С. ПРОЕКТУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ГОТЕЛЬНОГО І ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В МІСТАХ З ДОТРИМАННЯМ ВИМОГ БЕЗБАР'ЄРНОСТІ ТА ІНКЛЮЗІЇ.....	140
Меріда Д.С. ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ БЕЗБАР'ЄРНОСТІ В ТУРИЗМІ ТА ГОСТИННОСТІ.....	143
Мокієнко К.В. АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНІ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ РІШЕННЯ ДЛЯ СТВОРЕННЯ БЕЗБАР'ЄРНОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДАХ САНАТОРНО-КУРОРТНОЇ СФЕРИ.....	146
Рогаченко А.Г. БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ В СФЕРІ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ.	149
Слюсар Є.Д. ВІМ-МОДЕЛЮВАННЯ ПРИ ПРОЕКТУВАННІ ЗАКЛАДІВ ГОТЕЛЬНО – РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	151
Філон А.В. ВПЛИВ ВИМУШЕНОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ НА СОЦІАЛІЗАЦІЮ, ЕМОЦІЙНИЙ СТАН ТА РОЗВИТОК ДИТИНИ.....	154
Шульга М.О. БІЗНЕС-ПЛАН ВІДКРИТТЯ ГОТЕЛЮ (РЕСТОРАНУ) З УРАХУВАННЯМ ВИМОГ БЕЗБАР'ЄРНОСТІ.....	158

європейським вимогам і забезпечити Україні місце на карті світового доступного туризму.

Список використаних джерел та літератури:

1. ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» - <https://surl.li/wzwcxi> (дата запити 05.12.2025)
2. ДБН В.2.2-9:2018 «Громадські будівлі та споруди» - <https://surl.lu/hpyrca> (дата запити 05.12.2025)
3. ДСТУ ISO 21542:2013 «Будівлі. Доступність та зручність користування навколишнім середовищем» - <https://surl.li/qczbvm> (дата запити 05.12.2025)
4. «Національна стратегія створення безбар'єрного простору в Україні до 2030 року», Міністерство розвитку громад та територій України - <https://surl.li/cqpvsx> (дата запити 05.12.2025)
5. [Accessibility Guidelines for Tourism Businesses](https://surl.li/qpkqcy), UNWTO - <https://surl.li/qpkqcy> (дата запити 05.12.2025)
6. EN 17210:2021 «Accessibility and usability of the built environment» - <https://surl.li/uznqvf> (дата запити 05.12.2025)
7. ISO 21902:2021 «Accessible tourism for all» - <https://surl.li/teldmi> (дата запити 05.12.2025)

Меріда Дар'я Сергіївна

здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Сазонець Ольга Миколаївна

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри туристичного
та готельно-ресторанного бізнесу
Дніпровського гуманітарного університету

**ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ БЕЗБАР'ЄРНОСТІ В ТУРИЗМІ ТА
ГОСТИННОСТІ**

За сучасних умов розвиток туризму все більше пов'язаний не тільки з комфортом, але й із соціальною взаємодією, культурним збагаченням та розширенням можливостей, доступних для всіх. Однак значна частина населення – особи з інвалідністю, люди похилого віку, батьки з дитячими колясками та особи з тимчасовими обмеженнями рухливості – все ще стикаються з перешкодами, які ускладнюють або навіть унеможливають їхні подорожі. Тому усунення цих перешкод є особливо важливим, оскільки воно

безпосередньо пов'язане із забезпеченням рівних прав і доступу для всіх громадян, незалежно від їх індивідуальних особливостей. [1]

У туризмі усунення перешкод можна визначити як створення середовища, в якому кожен може комфортно та безпечно пересуватися, отримувати необхідну інформацію та користуватися туристичними послугами. Інклюзивний туризм передбачає врахування різноманітних потреб відвідувачів та створення умов, за яких жодна група людей не буде маргіналізована. [1]

Основні елементи цього підходу включають кілька важливих аспектів. Одним з них є фізична безбар'єрність, що включає зручні пандуси, ліфти, широкі коридори, тактильні елементи навігації, спеціально обладнані готельні номери, безбар'єрні ванні кімнати та транспортні засоби, придатні для осіб з обмеженою мобільністю. Крім того, важливо забезпечити доступність інформації – чітке візуальне маркування, матеріали в різних форматах та безбар'єрні веб-ресурси. Не менш важливою є доступність комунікації, яка залежить від підготовки персоналу та вміння спілкуватися з різними групами туристів. До цього слід додати соціальну інклюзію, яка сприяє створенню атмосфери поваги до різноманітності та активної участі осіб з особливими потребами. [2]

Всі ці елементи разом утворюють систему, яка допомагає подолати фізичні, інформаційні та комунікаційні бар'єри і направляє галузь туризму до більш відкритого, безбар'єрного та гуманного середовища. Застосування принципу безбар'єрності не тільки покращує якість життя певних груп населення, але й підвищує потенціал галузі, розширює користувацьку базу та покращує рівень послуг. [2]

Правова база відіграє важливу роль у цьому процесі. Вона базується на документах, що встановлюють стандарти безбар'єрності та захищають права осіб з інвалідністю. Це Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю, українські норми ДБН В.2.2-40:2018, що регулюють безбар'єрність будівель, та міжнародний стандарт ISO 21902:2021 про безбар'єрний туризм. Вони встановлюють рамки та вимоги, відповідно до яких повинні бути організовані приміщення та послуги. [3]

Безбар'єрність включає кілька ключових аспектів, які визначають комфорт гостей. Фізична безбар'єрність пов'язана з легким пересуванням на місці та доступністю відповідної інфраструктури – пандусів, ліфтів, широких коридорів та спеціальних номерів. [2] Доступ до інформації та комунікації означає чітку інформацію та підтримку персоналу. Не менш важливим є доступ до послуг, що виявляється у повазі, доброзичливому ставленні та врахуванні індивідуальних потреб гостей. [3]

У готельній галузі ці вимоги реалізуються за допомогою практичних рішень. Безбар'єрність починається безпосередньо на місці – обладнані пандуси, ліфти, спеціальні паркувальні місця та тактильні позначки. Важливо, щоб були доступні просторі внутрішні приміщення, двері без порогів, ліфти, обладнані тактильними кнопками та звуковими сигналами, а також безбар'єрні

громадські туалети. [2] Частина номерів – щонайменше 10% – повинна бути обладнана для гостей на інвалідних візках: більші приміщення, безбар'єрні душові кабінки та спеціальні поручні. [4]

Доступ до інформації та комунікації включає меню та інформаційні таблички, написані шрифтом Брайля, звукові інструкції, світлові сигнали для людей з вадами слуху та веб-сайти, обладнані відповідно до стандартів WCAG. Важливим елементом є навчений персонал, здатний поводитися з гостями належним та ввічливим чином, з урахуванням їхніх потреб. [3]

Незважаючи на очевидну важливість цих елементів, розвиток інклюзивного туризму та гостинності в Україні стикається з низкою труднощів. Значні фінансові витрати, нерівномірний розвиток інфраструктури, відсутність чітких стандартів і механізмів контролю, низька поінформованість власників підприємств і недостатнє навчання персоналу в галузі безбар'єрності для груп з обмеженою мобільністю – все це впливає на цю ситуацію. [6] В результаті багато закладів залишаються недоступними, і потенційні клієнти не можуть користуватися їхніми послугами. [7]

Цей сектор має великий потенціал для розвитку: співпраця між державою та підприємницьким сектором, зокрема через концесії, програми підтримки та фінансування реконструкцій, може знизити витрати власників і сприяти створенню безбар'єрного середовища. [9] Сучасні технології, інклюзивний дизайн та кваліфікований персонал дозволяють забезпечити високоякісне інклюзивне середовище, яке виходить за межі простої відповідності нормам. [8]

Розвиток інклюзивного туризму та гостинності є не тільки проявом соціальної відповідальності, але й стратегічним напрямком, який забезпечує сталий ріст галузі, розширює коло клієнтів, підвищує конкурентоспроможність та покращує імідж країни та бізнес-сектору. Крім того, це дає людям з обмеженою мобільністю реальну можливість брати участь у туризмі на рівних умовах з усіма іншими [7, 10].

Список використаних джерел та літератури:

1. Безбар'єрність в туризмі та гостинності в умовах сьогодення: регіональний аспект URL: <https://share.google/ZXCbxtThruZqZogBZ> (дата звернення 28.11.25)
2. Гостинність без бар'єрів. Довідник зі створення безбар'єрного середовища у закладах HoReCa. Київ, 2023. 180 с. (дата звернення 28.11.25)
3. Державне агентство розвитку туризму. 2024. 14 с. URL: <https://share.google/3j2M5vzLBwYnUmX1e> (дата звернення 28.11.25)
4. Омельчак Г. Туристична безбар'єрна інфраструктура України: стан, проблеми та перспективи розвитку. Інновації та овації та технології в сфері послуг і харчування. 2024. (3 (13), 69-75. URL: [https://doi.org/10.32782/2708-4949.3\(13\).2024.11](https://doi.org/10.32782/2708-4949.3(13).2024.11) (дата звернення 29.11.25)

5. Нові виклики та перспективи розвитку туризму в Україні URL: <https://share.google/ng1JyIiUiX4XNWDm6> (дата звернення 29.11.25)
6. Інклюзивність в індустрії гостинності: принципи, виклики та перспективи розвитку URL: <https://dsim.khmn.edu.ua/index.php/dsim/article/view/282/290> (дата звернення 30.11.25)
7. Інклюзивний туризм як засіб соціальної реабілітації осіб з інвалідністю URL: https://journals.uran.ua/vsgf_pstu/article/view/320562/311182 (дата звернення 30.11.25)
8. Стратегічні пріоритети розвитку інклюзивного туризму в Україні URL: <https://eung.nung.edu.ua/index.php/ecom/article/view/697/438> (дата звернення 01.12.25)
9. Інноваційно-інклюзивні практики в маркетингу підприємств туризму та готельно-ресторанного бізнесу URL: https://journals.kpdi.in.ua/index.php/inclusive_economics/article/view/284/274 (дата звернення 01.12.25).
10. Корпоративна соціальна відповідальність в індустрії гостинності : навч. посіб. / Джинджоян В.В., Сазонець О.М., Лисенко О.В., Гессен А.Є. Київ : «Каравела», 2025. 250 с.

Мокієнко Катерина Віталіївна

здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Седлецька Олена Володимирівна

старший викладач,
кафедри туристичного та
готельно-ресторанного бізнесу
Дніпровського гуманітарного університету

АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНІ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ РІШЕННЯ ДЛЯ СТВОРЕННЯ БЕЗБАР'ЄРНОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДАХ САНАТОРНО-КУРОРТНОЇ СФЕРИ

Архітектурно-планувальні та технологічні рішення для створення безбар'єрного середовища в санаторно-курортних закладах є критично важливим напрямком модернізації галузі в контексті імплементації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні. Санаторно-курортна сфера, орієнтована на відновлення здоров'я і реабілітацію, потребує комплексного підходу до подолання фізичних,